

stubbar uttaneftir

Stærri neytahald er framtíðin

Aldursmunurinn er ógvulga stórur innanfyri landbúnaðinn í Felagsmarknaðinum og í komandi árum fara fleiri túsund landbúnaðarmenn að leggja frá sær vegna aldurs. Tað fer serliga at ganga út yvir djóraframleiðsluna, sum er tað mest arbeiðskrevjandi. Tað er danski landbúnaðarráðharrin sum upplýsti hetta í vikuni. Poyl Dalsager heldur tí, at tað eru óktrir møguleikar til steðar fyri teir bændur, sum fara at leggja seg eftir djóraframleiðslu.

Samvitskufærslu í sovjetiskari lóggávu

Formaðurin í »Ráðnum fyri átrúnaðarviðurskipti« undir sovjetiskari stjórnini, Vladimir Kurojedov, sigur í viðtali við stjórnarblaðið *Isvestija*, at eingin samfelagsskipan í mannasøguni hevur skapað slíka eind í samfelagnum, sum sosialisman hevur.

— Sovjetiskari lóggávan verjir bæði trúgvandi og ikki-trúgvandi. Øll hava somu rættindi og taka lut á jøvnum fæti í landsins politiska, búskaparliga og sosiala lívi. Tær søgur, sum ganga vestanfyri um at fólk ikki hava samvitskufærslu í Sovjetsamveldinum, eru ikki sannar. Endamálið við slíkum søgum er einans at minka um umdømi Sovjetsamveldisins.

Í Sovjetsamveldinum eru meiri enn 20.000 kirkjur og samkomuhús hjá ortodoksum, katolikum, protestantum, baptistum, muhamedanarum, buddhistum, jødum og øðrum. Hesar átrúnaðarligu samkomur ráða yvir 18 teologiskum skólum, har prædikumenn fáa útbúgving sína.

Bilframleiðslan vaksir við 350% eftir 5 árum

Sovjetiskari bilframleiðslan veksir skjótt hesi árin. Í 1975 var hon meir enn 3 ferðir so stór sum í 1970, og í 1980 ætlast hon at vera u.l. tvær milliónir persón- og lastvagnar um árið.

Ein stórur partur verður útfluttur. Millum tey stóru keyparalondini eru Bretland, Finnland, Vesturtýskland og Danmark.

Á framsýningini í Brussel í janúar luttóku 8 ymisk modell av merkjunum Lada, Moskvich og Volga. Verksmiðjan í Togliatti við Volgu, sum framleiðir 660.000 bílar um árið, fer í ár at senda tvey nýggj modell av Lada á marknaðin: eitt av slagnum land-rover og eitt de luxe við meiri fullfíggaðari útgerð og størri motori.

100.000 politiskir fangar í India

Í Indiskum fongslum sita nú 100.000 politiskir fangar. Av teimum eru 5.000 settir fastir í seinastu viku. Teir eru úr landslutinum Tamil Nadu, sum lyggur sunnarliga í landinum. Tað var ein talsmaður hjá andsteuni í Indiska yvirhúsinum, sosialisturin Naryan Gorey, sum upplýsti hetta í tinginum í New Delhi í síðstu viku.

Vatnkanón sprengir grót

Ein rannsóknarstova í Ukraina hevur upfunnið eina vatnkanón, sum kann brúkast til at sprengja grót.

Vatnkanónin skjýtur við millumbili upp á 3–4 sekund eina vatnstrálu, sum ikki inniheldur meiri enn um leið ein litur. Men ferðin, sum vatnstrálan hevur er stór: skotið varar í 6/1000 av einum sekundi. Undir royndunum við kanónini boraði hon eitt hol gjøgnum tveir metrar av granitti eftir tveimum og einum hálvum tíma. Holið var so stórt, at ein bilur kundi farið igjøgnum. Við einum skoti kann vatnkanónin gera hol í 5 mm stálplátu.

Ford — best umtóktur

Ein meiriluti av amerikanska fólkinum vil heldur hava ein demokratiskan forseta enn ein republikanskan, men kortini vil ein meiriluti heldur hava, at Gerald Ford heldur fram sum forseti. Hetta visir ein veljarakanning, sum viku-bláðið *Time* hevur gjørt. Eftir kanningini høvdu 55 prosent atkvøtt fyri demokratiska flokkinum, meðan 31 prosent høvdu atkvøtt fyri republikanska flokkinum. Heili 58 prosent halda tó, at Gerald Ford, sum er republikanari, er eitt gott forsetavalevni.

Pravda ger álop á javnaðarmenn

Sovjetiska flokksblaðið *Pravda* hevur í vikuni funnist at javnaðarflokkunum í Vestur-europa og leiðarum teirra. Tað er tí, at teir taka Nato-verksamgonguna fram um arbeiðaraklassan. Pravda skrivir, at hetta forðar fyri einari semju millum demokratiska krefir, sum eiga at stríðast móti tí okjandi hæg-ravendini í fleiri europeiskum londum, øllum reaktionerum kreftum og øllum ný-fasist-unum, sum gerast fleiri og fleiri.

37 milliónir tons av korni krevst árliga

Í bløðum vestanfyri verður stundum sagt, at sovjetiskari kornframleiðslan er so litil, at tað mestsum er hungursneyð har eysturi. Lev Voskresenskij skrivir her um ymsar spurningar í sambandi við kornframleiðslu í Sovjetsamveldinum

Serfrøðingar í matarspurningum hava roknað út, at tann nøgd av korni, sum krevst til eitt árs brúk í Sovjetsamveldinum (1975), er 37 milliónir tons.

Kornframleiðslan í 1975 gjerdist 140 milliónir tons — t.e. 3–4 ferðir so nógv sum etið varð. Hetta úrlitið var ikki vónaligt, tá hugsað verður um, at turkurin bæði í 1975 og árin frammanundan hevur verið hin verste í 100 ár. Og tó var hetta minnið

enn ætlað og væntað. Og tá Sovjetsamveldið sum øllum kunnugt samstundis hevur keypt hópin av korni uttanlands, so er nátturligt at spyrja, hvagar alt kornið so fer, tá tað ikki verður etið. Svárið er einfalt: Ein partur fer til sáðkorn til næsta ár, og ein annar partur verður brúktur sum ráevni í idnaðinum.

Eisini eigur at verða nevnt, at sovjetborgarin upp á seg etur minni av korni nú enn fyrr. Nú verður meiri etið av kjöti, eggum, mjólkavörum, frukt og grønmeti. Og hesir — til tað betra! — broyttu etivanar seta umvegis stór krev til kornframleiðsluna: roknað verður við, at neyt, høn osfr. eta um leið 1 tons av korni um árið fyri hvønn íbúgván, t.e. um leið 250 milliónir tons.

Um kornframleiðsluna annars ber til at siga, at hon — hóast turkurin hevur verið ringur — er vaksinn javnt tey seinastu árin. Í fimmáraætlanini 1956–60 var árliga miðalframleiðslan 121,5

milliónir tons, í 1961–65 130,3 milliónir tons, í 1966–70 167,6 milliónir tons og í 1971–75 gott og væl 180 milliónir tons.

Bensinautomatir taka imóti følskum 10-krónuseðlum

Í Danmark eru nógvar bensinautomatir settar upp seinastu árin. Hetta skuldi lætta um, men seinastu tíðina eru nógvar bensinseljarir snýttir. Automatirnar eru gjørdar soleiðis, at ein fotosella avmyndar nýggju punkt á seðlinum. Eisini verður tjugdín og stóddin málð. Teir følsku 10-krónuseðlarnir lúka allar hesar treytir, sjálvt trádurin í høgru síðu er við.

Tað er ikki talan um fotoavrit, men prent gjørt av faksfólkið. Eingin liter er á og bert onnur síðan er prentað, men seðlaautomatirnar taka seðlarnar uttan himpr.

3.000 fangar deyðir av torturi í Chile

Nevndin fyri menniskjarettindi undir ST, sigur í eini frágreiðing, at umleið 3.000 politiskir fangar í Chile eru avrættaðir, uttan at teir fyrst hava verið fyri ein rætt ella dómstól

Í frágreiðingini, sum er kunnigjörd í Geneve, stendur eisini, at í minsta lagi eru 5.000 politiskir fangar í Chile. Nevndin sigur, at hon ikki veit, hvar 2.000 av teimum eru, ella um teir í heila tikið eru á lívið.

Torturur — lið í stýrslagnum

Frágreiðingin leggur dent á, at torturur er vanligt fyribrigdi hjá stjórnini fyri at halda fólkíð niðri. Í frágreiðingini verða 20

tortur—stöðir nevndar, eisini stendur hvar tey liggja. Frágreiðingin ákærir 57 herovastar fyri at brúka tortur mótmegsi fangum.

Løgreglan ger, tað hon vil

Frágreiðingin frá ST, sum er skrivað av fimm loyrtumonn-um frá fimm londum, sigur, at DINA, tann loyniliga løgreglan, og eindir innanfyri herin, gera júst tað sum passir teimum best undir orðunum, at teir skulu halda skil í. Framferðin hjá loyniligu løgregluni sigst at vera so ræðulig, at fólk, sum eru komin við livinum frá eini slikari viðferð, ikki fata, at menniskju kunnu gera slíkt.

Og hetta fer fram tvey ár eftir, at hograsinnaðir herovastir við hjálp frá fregnartænastuni í USA, CIA, og fleirtjóðarfyrir-tøkuni ITT, gjørdur statskvett og drupu fólkavaldið forsetan, Allende.

EEC — semja rakar grønlandskan fiskiskap

Fiskimenn úr øllum londunum í felagsmarknaðinum kunnu troyta fiskigrunnarnar við Grønland, eftir at londini í Bruxelles eru vorðin samd um felags nýtslu av 200-fjórðinga búskaparligu økjunum.

Uttanríkisráðgjafarnir í felagsmarknaðinum eru samdir um, at fiskimenn frá felagsmarknaðarlondunum skulu hava loyvi til at nýta allan sjógv hjá marknaðarlondunum, tá havrættarstevnan roknandi endar við, at 200-fjórðinga búskaparlig økir skulu leggjast rúndan um stranda-rikini, skrivir danska dagblaðið *Information*.

Semjan er eftir ynski Danmarks, sum skal tryggja danskt fiskimennum loyvi til at troyta fiskigrunnarnar í Norðsjónum, sum allir liggja uttan fyri 200 fjórðing.

Grundin til at semjan eisini fevnir um Grønland er hon, at Grønland, sum er eitt danskt amt, er limur í felagsmarknaðinum.

Information skrivir, at tað

óivað seinri fara samráðingar fram við felagsmarknaðarlondini um serligar trupuleikar, ið kunnu taka seg upp viðvíkjandi Grønlandi. Danmark kann halda seg til eina semju í felagsmarknaðararráðnum, um at fyrilit skal takast til viðbrekin økir.

Semjan er gjord í 1974 eftir samráðingar millum felagsmarknaðin og Danmark viðvíkjandi einari seravtalu um Føroyar. Semjan skuldi serliga verja ella gera kvotir til frama fyri grønlandsku fiskimennirnar.

VAKTARIN

minnir allar føroyingar, ið ætla at halda blaðið í 1976, at senda árshaldaragjaldið á kr. 30, — inn skjótast gjørligt, tá tað lættir okkum nógv um kartoteksarbeiðið.

Um tygum ikki hava Girokort, so kunnu tygum bert nýta vanliga Postávísan og tygum eru haldari so skjótt gjaldið er komið okkum í hendi.

Adressan er: R. C. Effersøesgøta 14, 3800 Tórshavn Vinarliga fyri Vaktarin

Hans Andr. Joensen

sosialurinn